

Uttalelse om markedsstyring av offentlig sektor

LO-kongressen 2013

De siste tiårene har modernisering og fornying av offentlig sektor dreid seg om å ta i bruk ulike markedsstyringsteknikker. Markedsstyring har svekket den folkevalgte styringen og medbestemmelsen i arbeidslivet, som er bærebjelkene i den norske samfunnsmodellen. Dermed undergraves også tilliten til offentlig sektor.

Tiden er inne til å snu. Offentlig sektor må videreutvikles og forbedres til beste for samfunnet og velferdsstaten. LO krever derfor at markedsstyringen av offentlig sektor avvikles.

22. juli kommisjonens rapport har vist hvor dårlig dagens målstyringsregime virker, og hvorfor det må endres fundamentalt. Det omfattende apparatet av enkle, kvantitative mål, der oppnådde mål er koblet opp mot belønningssystemer, har vist seg ikke å fungere etter hensikten.

Denne styringsformen har resultert i en kraftig økning i rapportering og etablering av tungroddede systemer, som gir mindre tid til å utføre tjenestene. Dette går ut over kvaliteten, og de ansattes kompetanse blir skadelidende. En slik snever målstyring har ført til målforskyvning, bort fra de overordnede samfunnsoppgaver.

Offentlig sektors behov for helhetlig styring og ledelse er ikke forenlig med markedsstyring. En sentral del av moderniseringen er effektiviseringstiltak og innsparinger gjort gjennom anbudsutsetting.

Flere og flere offentlige tjenester, inklusive velferdstjenester, utføres nå av private kommersielle aktører som tar ut profitt på bekostning av arbeidstakeres lønns- og arbeidsvilkår og pensjon.

LO krever at det ved konkurranseutsetting lovfestes at lønns- og pensjonsvilkår for ansatte ikke svekkes. Når private overtar innebærer det også at skattebetalernes penger går til private aktører, som ofte har tilknytning til skatteparadis, i stedet for å gå til velferdstjenester. Derfor er det ikke nok at offentlige velferdstjenester finansieres av det offentlige.

Tjenestene må også utføres av det offentlige. Bare på denne måten kan skattebetalingsviljen og et godt og likeverdig velferdstilbud opprettholdes.

Styring og forvaltning av offentlig sektor er et politisk ansvar. Offentlig sektor må derfor organiseres og styres slik at det er mulig å vite hva skattepengene våre blir brukt til. Det betyr at styringssystemer, inklusive regnskapssystem, må videreutvikles og baseres på de behov og oppgaver ulike deler av offentlig sektor har.

Budsjettssystemet og styrings- og kontrollbehovet til folkevalgte og allmennheten må ligge til grunn. LO mener det må igangsettes pilotprosjekter og etableres et eget kunnskapssenter for å utvikle et moderne styringssystem for offentlig sektor.